వాళ్ళ డైరీల్లో ఓ రోజు...

భాను

'పెళ్ళి వద్దన్నావుటగా!' భుజంమీద చెయ్యివేసి ఆప్యాయంగా అడిగింది భాస్కరం. నవ్వి ఊరుకున్నాను. "చాల తెలివితక్కువపని చేశావు. పెళ్ళి మానేసి ఏంచేద్దామని. స్వేచ్ఛ ఉండదని భయమా? ఏమో అతను మంచివాడవకూడదూ. నీవు సుఖపడాలనే నేను. మానేసి ఏం బావుకుందామని?' అంటూ నాకు గంటనీతులు చెప్పింది. చివరగా 'అంత ఉబలాటంగా వుంటే నీవు చేసుకో, నన్ను చంపకు' అన్నాను. 'చేసే వాళ్ళుండాలి గాని...చేస్తానంటే నీలా వద్దనను' అని జవాబిచ్చింది. అవును. పాపం దానికంటే పెళ్ళికి వచ్చిన వాళ్ళు ఇద్దరు అక్కలున్నారు పైన. ఇంక వాళ్ళని గురించి ఎవరు పట్టించుకుంటారు. అసలు కర్మమో మరి వాళ్ళక్కలకి వచ్చినవాళ్ళు దీన్ని చూసి దీన్నే చేసుకుంటాం అంటారట. పోనీ చేసేద్దామంటే పెద్దవాళ్ళకి కాంక్ష ఎలాగే వాళ్ళకేం లోపంవుందో అనరూ అంటూ బాధపడింది. పాపం దీనికి లేదు. వాళ్ళకీ లేదు. ఏదో చదువుకున్నా కదా ఉద్యోగం చేస్తానంటుంది. అదీ వీల్లేదంటాడాయన. పాపం భాస్కరం ఏంచేస్తుంది? ఇంటికి పెళ్ళివారొస్తే పాపం దీని అవస్థ చూడాలి. గడిదాటి రానివ్వరు 'మా అక్కలకే వేలు గుచ్చిరించలేదు బాబూ ఎలా అవుతాయి? నేను అందంగా వుండటంకూడ వాళ్ళకి పెళ్ళి కాకపోవటానికి ఒక కారణం' అంటుంది.

ఫం నావారి కొమేళ్వర యింకా పుటం టాకే ఉండిపోయిందేం? ఏమిటి కథ? అని ఆలోచిస్తారు. ఇక మరి కొందరు చిలవలూ పలవలూ కల్పించి ఇ కథ అని లేనికథలు సృష్టిస్తారు. ఇక పదిమందన్నో పిలిమీదో ఎం.ఎ.కిమీదో పెట్టి మాటిమాటికి మాటలు వినుగుతూనే ఉంటారు. ఇవన్నీ వింటూ ఉంటే ఛీ, ఎందుకొచ్చినట్టు అనిపిస్తుంది. ఇది ఒక విధంగా సంయోగంలో విచారపడవలసి ఇలాంటిది చాలా మందికి అనుభవం కూడా కావచ్చు.

అందువల్లనే చెప్పొచ్చేదేమిటంటే, సంయోగ వియోగాల కలయిక అతిగా కాకుండా. మితంగా ఉన్నట్లయితే అందులోనే ఆనందం ఉన్నాయంటాను. మరి మీరేమంటారు? ★

ఇరవై నాల్గు గంటలూ పిల్లని ఆడిపోసు కోవడమే పని అనసూయమ్మగారికి. ఆడవాళ్ళకి ఆడవాళ్ళే ఎక్కువ శత్రువులు. వాళ్ళ సుపుత్రుడు మరీ దిగజారిపోతాడు ఈవాడలోని ఆడపిల్లలందర్నీ తనే రక్షిస్తున్నట్లు మాట్లాడతాడు. అన్నయ్యకి చాలాకోపంగా వుంది నామీద. నా బరువు మోయలేడట. వాడిమీద ఎక్కడ పడుతుందో నా భారం అని వాడిభయం కాబోలు. 'పెళ్ళివద్దంటే సరా. నీతిగా బ్రతకాలి' అంటుంది ప్రక్కావిడ. అనసూయమ్మ మేలి స్వగ్రామంలో తిరుగుతుందని తెలిసి ఊరునిండా ఊళ్ళోవాళ్ళకి నీతులు చెప్తుంది. ఏం మనిషి! నవ్వాలో

అమృత

ఏడవాలో తెలీలేదు. 'మనమ్మగారి మనవరాలు లేచిపోయిందట' అంటే అన్నా. ఎందుకు లేచిపోయిందో ఆలోచించరు. ఇష్టంలేని పెళ్ళి చేస్తానంటే లేచిపోయింది. ఆమాట ఒప్పుకోరు. విచిత్రమైన మనసులు వీళ్ళవి.

మాధురి

తెరకపోయి వచ్చాను బాబూ యీ పెళ్ళికి! రెండు వేపుల వాళ్ళూ బంధువులవటంవల్ల మరీ తప్పనిసరి అయింది. అటూ ఇటూ పెళ్ళికాని యువతీ యువకుల లిస్టులు తయారుచేసి ఎవరి కెవరు జతో వాళ్ళే నిర్ణయం చేస్తున్నారు. ఘోరం! నేనూ, శారదా అద్దం ముందు నిలబడి పౌడరు రాసుకుంటున్నాం. ఇంతలో శారద కాబోయే అత్తగారు తన చిన్న పిల్లల్ని తీసుకుని వచ్చి ఏమ్మా యింట్లో మీ నాన్న అత్త ఎవరు? అంది. వాళ్ళు చెప్పేలోపల వెకిలిగా నవ్వుతూ "ఇదే కదూ!" అంది నన్ను చూపెట్టి. తీసి పెట్టి లెంపకాయ కొట్టాలనిపించింది. (శారద కాబోయే భర్త) నా మతిని అక్కడ చేస్తున్నాడు అది హాస్యమా? మోటు మనుషులు. 'వాళ్ళిష్టం తెల్సుకోవద్దా వాళ్ళ త్త ఎవరో!' అన్నాను. విన్నా బలవంతం. శారద నేను స్వంత అక్కచెల్లెళ్ళలా ఒక్కచోట పెరగడం ఈ పెళ్ళికతప్పకుండా నవ్వేలా చేశాయి పెళ్ళి అప్పుడే వద్దని గొడవ చేస్తున్నానే వెక్కిరింపు మధ్యాహ్నం సందిట్లో కనబడి 'ఓహో ఏమ్మగారూ' అని పిలుస్తున్నాడు మామ. రతని దిన్న తన కోడలుగా చేసుకోవాలని మహా అనుకుంది కాని ఇది చేసుకోనంది అని ప్రక్కావిడకి వివరిస్తున్నాడు. ఆరవణగారి కొడుకు ఎంత ప్రబుద్ధుడో ఎవరికి తెలీదు. పి.హెచ్.డి. వుంటే సరేమిటి. సంస్కారం లేకపోయాక. ఒక్కతే పిల్లను. మళ్ళీ యిలాంటి ధాన్య రాదు. లోటేదా నీ చక్కని చదువు అని మామ తెగనీతులు బోధించాడు. అసలు నుండీ అంత మంచి సంబంధమైతే, అంత చదువులేక పోతే నిర్భాగ్యురాలికి చేసేవాడు. నన్నెందుకు చంపుతావు అన్నా వినకుండా ఎంత కోపం వచ్చింది మామకి! తన కూతురికి మళ్ళీ పనికిరాదు ఆ సంబంధం. ఏమిటో ఆ బుద్ధి మరి. నిన్నే చేసుకుంటూ నే గయ్యాళి అంటాడు. ఆ భ్రమానూ. నిశ్చేంతం చేసుకోనుతే. వచ్చే వాళ్ళలో మనతరం వాళ్ళ తిప్పలు అన్నాను. అవును మరి. నాకు ఎంత కోపం వచ్చిందో ఆరోజు. ఈ సాయంత్రం పార్టీలోనూ అంతే. పొడుగాటి మంది పెళ్ళికొడుకులు. కొంచెం చూసుకో. ఎవరు వచ్చారో చూసి ప్రశ్నిస్తారు మరి. కొంచెం చెప్పి వచ్చాడారు. ఎమ్మే చదువు తున్నావా మరి. ఏగుణో అన్నాడు, వీరల విరుచుకున్నట్టు. నాకు కోపమూ కోపమా! అల్లవాటా? ఏమిటో మరి. ఆ ఎర్ర బుక్ కోటు అబ్బాయికి పరిచయం చేస్తున్నాడు. 'పెళ్ళి వద్దని చదువుకుంటున్న మా మేనకోడలు!' అని. ముందామాట ఎందుకు. నేను మాత్రం వదిన్నానా! సరేన వాళ్ళయితే చేసుకోనన్నాను కబోలు. కళ్ళనీళ్ళు తిరిగాయి నాకు.

సరోజ

'కన్నె సాని' పాటలు తెరుగు వేసుకుంటూ హుషారుగా వచ్చాను ఇంట్లోకి. "ఏం చేస్తున్నావింతసేపు కాలేజీలో?" అన్నా ప్రశ్న నిలబెట్టేం. ఫంక్షనికి వెళ్ళానన్నాను. 'ఇంట్లో చెప్పవద్దూ. రాత్రిదాకా ఏమిటా తిరుగుళ్ళు. ఆడపిల్లవి కావూ? పరువు మర్యాద ఏమైనా నిలబడాలా? పెళ్ళి కావాలా అక్కర్లేదా?' అంటూ నమ్మా, నాకు చనువిచ్చిన అమ్మని నా మాటలు అన్నారు వాళ్ళు. హుషారంతా నీరయిపోయింది. ఇంతలో ఏమయింది, చాదస్తం కాకపోతే. ఎప్పుడైనా నేను చెప్పకుండా వెళ్ళానా. ఏమాలోచించకుండా అనేశారు. కాలేజీ వదలంగానే గార్డెన్‌లో

★ వాళ్ళ డైరీల్లో ఓ రోజు... ★

శకుంతల చెప్పింది. 'కన్యారపాని' నాటకం వుందని తెలుగు అసోసియేషన్ ఫంక్షన్ కీను. టికటపడకుండా వెళ్లిపోదాం లే మంచినాటకం కదా అని వుండిపోయాను. అయినా ఏ మంత రాత్రయిపోయిందని! ఏడుగంటలే కదా అవుత. అసలే కోపంగా వున్నా నాన్నని బామ్మ ఆడిపోస్తోంది. 'నాకేనా పెళ్లి కాదురా పదహారేళ్ళు వచ్చాయా లేడిలా ఎదిగింది' అంటూ. బాదాగ్గా వుండటమూ దోషమే. అప్పుడే పెళ్లేమిటి? ఆడ పిల్లలై పుట్టడంకూడ మహా పాపం!

శైలజవాళ్ళింట్లో ఎంత ఫార్వర్డ్ గా వుంటారు. 'రిపబ్లికు డే' పెరేడ్ లో పాల్గొనటానికి ఢిల్లీ వెళ్తోంది చక్కగా. శైలజ పెర్సనాలిటీకన్న నీది బావుంటుంది. వెళ్తానంటే పంపిస్తానంది అక్కినా. ఇంట్లో వీళ్ళు పంపరు. జాలిగా చూసిం దానికి శైలజ ఎంత అదృష్టవంతురాలు! బామ్మ వరసలే. 'అలగూ, అచోక్కాలు. నాన్న! ఆడపిల్లవు కావుటే. పెళ్లి కాక ఫ్కారేదూ' అంది. ఒళ్ళు మండిపోయింది. 'నీకేం నష్టం. నా కసలు పెళ్లే వద్దు.' అంటుంటే 'అ తను!' అమ్మ అదిలించింది. ఎంత ఏడుపొచ్చిందని నాకు. అయినా ఏం చెప్పిగో. తలవాచ బావంటూ చేసు కుంది. చదువంతా పాపం నీకే చెప్పించారు. వీళ్ల కసరం తీరాక "నాకు నువ్వంటే అసహ్యం. వెన్నెలు మహాతల్లీ!" అన్నాట. అభిమానపడి వచ్చేసింది. అంత యూ కొడుల్లా బాడిచేశారు దాన్ని. బామ్మ నాన్న అక్కడే వడవుండాలట! ఎందుకుండాలో మరి. వెళ్ళింది మళ్లీ. ఏంజరిగిందో విషంమింగి చనిపోయింది. చచ్చే ముందు "నిన్ను ప్రేమించగలడని విసిగే.. ఋజువు చేసుకుని మరీ చేసుకో వలెనా!" అంది. తీలని వేశాలా గురిచిపోగలను? పెళ్లి చేసుకుంటే ఎలా వుంటుందో కదా జీవితం? చేసుకోపోతే యిలా. తీలన్నట్టు ముందుగా ఋజువు చేసు కోవడం సాధ్యమా? కేవలం లాటరీలు ఈ పెళ్లిళ్ళు. ఎవరి అదృష్టంబట్టి వాళ్ళకి అలా దొరుకుతారు అంటుంది అమ్మ! అలా వరిపెట్టుకుని రిస్కు తీసుకోవల్సిందేనన్నమాట. ఆడపిల్లలు బి. ఏ. లు పాసవ్వాలి. ప్రైజులు తెచ్చుకోవాలి. అన్నీ చేయాలి కాని అదు దాటకుండా యింటికి రావాలి. అవసరానికైనా మొగవాళ్ళతో మాట్లాడకూడదు. సినిమాకి ఒంటరిగా వెళ్ళకూడదు. ఏమిటో ఈ భావాలు పూర్తిగా మింగుడుపడవ్వలేక. పూర్తిగా పూర్వాచారాలు పాటించలేక మధ్యస్తంగా వుంటే ఇళ్ళల్లో యింతే.

రాధ

మధ్యాహ్నం లాబ్‌లోంచి వస్తుంటే 'గోపాలం!' అని అరిచాడు మూర్తి. మొన్న నాటకంలో గోపాలం పాత్ర బావుందిట యూ. ఈ వైటీ గారిమొ వేస్త ప్రక్క విద్యార్థికి చెప్తున్నాడు నన్ను చూపిస్తూ. ఏం వేస్తేకి తన సౌకర్యం పోయిందో? ఆడపిల్లలయితే నాటకాలు వేయకూడదా? మూలన్లే లేకుండా అంతమందిలో పట్టుకుని అలా అరుస్తాడా. ఛీ. మూర్తిమీద ఇంతకాలంగా వున్న గౌరవం అంతా ఎగిరిపోయింది నాకు. ఎవ్వరిచేత పల్లెత్తుమాట అనిపించుకోలేదింత వరకూ. చాలా బాధపడ్డాను మూర్తి వెలితనానికి. 'ఇంత పూలిష్ గా వుంటాననుకో లేదు లలితా' అంటే నీకు కోపం వద్దుగనీ, నివు డ్రామాలో వేయకుండా వుండాల్సింది. మన కుటుంబ గౌరవం అదీ కాస్త ఆలోచించదద్దూ. ఆడపిల్లల కాలేజీ అయితే ఫర్వాలేదు' అంది. లలితేనా? నీది కళా హృదయం రాధా! ఆ కళోపాసన తీరిపోనివ్వకు. ధైర్యం ఎందుకు అని నాటకంలో నన్ను ప్రోత్సహించింది లలితేనా అనిపించింది. వరదాకి ఆడపిల్లలు మగవారు కలిసి స్వతంత్రంగా ఎవ్వరి డైరక్షన్ లేకుండా వుండడుకు వేసినందుకు, చేయూత యిచ్చి ప్రోత్సహించాల్సింది పోయి యిలా...

ఇంతకీ అసలు తప్పెవరిది? దేశంలో ఎన్ని ఆడపిల్లల కాలేజీలు ఉన్నాయి. మూడు వంతులనుండి మగపిల్లల కాలేజీల్లోనే చదువుతున్నారు. ఇంక వాళ్ళల్లో కొందరు, సామెతలాగ అన్నీ అణగారిపోవాల్సిందేనన్న మాట ఎందుకు? చదువులకేం కల్పరు అన్ని

సరళ సలహా!

లోగడ నేను పెళ్ళిచూపుల విషయమై ఇచ్చిన సలహామీద నాకు కొన్ని ఉత్తరాలు వచ్చాయి. ఒకరు "పెద్దలున్నారు జాగ్రత్త" అని హెచ్చరించారు. మరొకరు నా సలహా చాలా సమంజసమన్నారు. మధ్యస్తంగా ఒకరు ఇది ఆచరణలో ఎంతవరకు సాధ్య అనే తర్కంలో మునిగిపోయారు.

మొత్తంమీద ఎవరూ నా సలహాను వ్యతిరేకించలేదు

అంటే పెళ్లిచూపుల 'అవస్థ' ను ఒక వ్యవస్థగా తీర్చిదిద్దాలనే అభిలాష అందరికీ ఉందన్నమాట! అయితే ఏదో కట్టుబాట్లభయం కొంత అడ్డు వస్తున్నదని వీళ్ళ తాత్పర్యం.

పూర్వం కట్టుబాట్లు కట్టుదిట్టంగా ఉన్నప్పుడే స్వయంవరం సదాచారం అయింది గాంధర్వ, రాక్షసవివాహాల శాస్త్ర సమ్మతమైనాయి.

నేనచెప్పేదల్లా ఒక్కటే. పెళ్లిచూపులకి. స్వయంవరానికంటె ఒక గొప్ప సంస్కారం ఉంది. సంస్కారంతో పాటు ప్రయోజనాలు యిబ్బడిగా కలిగేరీతిని ఇదొక వ్యవస్థగా రూపొందాలి. అందుకు ముందు యువతే నడుం కట్టాలి.

చీరలమీదకి డిజైను

సి. ఉత్తర, షోలాపూర్.

నటుకి ఉండబట్టలేక 'ఎందుకలా అరుస్తావు' అని మూర్తిని అడిగాను మొటు దిగుతుంటే. 'అబ్బే. పాదాలండి! సీరియస్ గా తీసుకోకండి' అని నవ్వేశాడు. అది పగదాట. ఏం మనిషికి ఆడపిల్లల్ని అలా గేలిచేయడంలో ఉద్దేశం ఏమిటో మా అయ్యా అంటే ఏం లేదు కాదా. అలా పిలుస్తారనుకో. అప్పుడా పిల్ల తడబడుతుంది. భయపడుతుంది. అది హాబీ. కొంతమందికి అది హాబీ! అన్నాడు. పైగా అంటాడు అప్పుడు చాల బావుంటుంది చూడ్డానికి అని. ఆ పిల్ల చెదిరిపోతే బావుంటుందిట. ఇంక ఏ ఆడపిల్లలు ముందుకు వస్తారు! కొంపతీసి నన్ను కూడ రోజూ అలా అరుస్తారా! ఇంట్లో తెలిస్తే! ఎంతో ధైర్యంగా వుండగలననుకున్న నాకు భయం వేస్తోందేమిటి! ఛ. నేనేం తప్పు చేశాను కనుక భయపడటానికి. ఇంక ఎప్పుడూ నాటకంలో వేయను అంతే!

గనపతి

ప్రతినెలలాగా అలా జాలిముఖం పెట్టి జీవితానికి వాకిలివన్నులు. ఆఫీసులో ఆఫీసరు వాకిలివన్నులు. టెటగ్నా టిక్కెట్ చేస్తుంటే గొంగిమాటం. కాస్త ఆలస్యమైతే యింత సేపూ ఆఫీసుకెక్కి అనడం. ఏమిటో ఆ ఆగాలు! సినిమాకి వస్తావా అనడం ఈ రోజుల్లో. వేరకపోయి శివరావుగారింటికి వెళ్ళాను. అతనెంత గొప్పరచయిత. కానాలని అతనితో పరిచయం చేసుకుని సాహిత్యంగురించి ఈ ప్రత్యుత్తరాలు జరిపాను. ఎంతో మర్యాదస్థుడనుకుంటే తీగా వెళ్ళాక సేనుపాతాలు వల్లించాడు. నా మనసంతా పాడైపోయింది. నాకు పాన్ను కయానుంటుంది మళ్ళీ. అతన్ని చూడకుండా వున్నా ఆగాలి ఉంటే వాళ్ళెం! కాని ఆడపిల్లంటే అంత లోకువేమిటో. అందుకే ఈ గొడవలు వడలేక పూను వలపూవలు పోటి తగిలించుకుని తనకి చిన్నప్పటే పెళ్ళయిపోయిందని చెప్పింది. అందరికీ పూను కున్నంత ధైర్యం ఉండదు. అవసరమైతే వోటే అబద్దాలాడలేని వాలాంటివాళ్ళ సంగతి ఇంక సరేసరి. కార్తీకపౌర్ణమి ఈ రోజు. ఈ వెన్నెల ఎంత బావుందో. వెన్నెలంటే జ్ఞాపకం వస్తుంది, పెళ్ళి గిరి జీ రోజుల్లోనే అయింది. పెళ్ళి కొత్తగా కుంకుమధరించి యిద్దరం వెన్నెలలో నడుచుకుంటూ అన్నావు అని నా బోసి! అన్నాడు. ఏదానికి తిరిగి రావడం కాని కుంకుమధరించి విరహ యోగం అనుభవించమనుకున్నావా! అది పాపం చేసుకుందో, అబ్బ! నైలాన్ పావడ అలలు అలలుగా గాలిలో తేలిపోతున్నట్టుంది. చల్లగా ఎంత హాయిగావుంది. ఎవరో వస్తేనే చెప్పా. కృష్ణుడి మామయ్య

కావాలి. ఎంత అందంగా వుంటాడు! ఎర్రటి ఛాయ. పెద్ద కళ్ళు. అందంగా వుంటాడనుకదే అక్క! అన్నాను ప్రొద్దున. "ఏమిటేవ్ తెగ వర్ణిస్తున్నావ్. ఏమిటి కథ!" అంది అదోలా చూస్తూ. ఛీ, ఏం మాట్లాడుతుంది. అంటే, ఏమిటో వుంటేనే తప్ప ఈ వయసులో ఒకరి అందచందాలు పొగడకూడదని అభిప్రాయం కాబోలు. అమ్మతో అప్పుడే అంటోంది. అమ్మ యిం గారి దృష్టి అందచందాలమీదికి పోతోంది అని. నేను తోచక కిటికీలోంచి చూస్తుంటే డటంకూడ అతనికోసమేనని అభిప్రాయానికి వచ్చేసింది అక్క. అక్క కూడ యిలా ప్రవర్తిస్తుందనుకోలేదు నేను. నాకే ఇలాంటి సమస్యలు వస్తాయో మరి ఆడపిల్లలందరికీ వస్తాయో అర్థంకావటంలా వుంది. ఈ గొడవలు వద్దుబాబూ ఎవర్నయినా పెళ్ళి చేసుకుని పోతే పీడా వదిలిపోతుందనిపిస్తోంది. ★

కుటుంబంలోని
ప్రతి ఒక్కరికీ చాలా మంచిది

శ్రేష్ఠమైన వేపనూనెతో శుద్ధమైన సుగంధంతో తయారు చేయబడిన మార్గో సబ్బు అతి లేత చర్మానికి కూడా వాడతగినది. మార్గో సబ్బుకు విశేషంగా వచ్చే నురగ చర్మ రంధ్రాలలోనికి పోయి చర్మాన్ని అన్ని దోషాలనుండి శుభ్రపరచగలదు. ఉత్పత్తి చేసేటప్పుడు ప్రతి దశలోను పరీక్ష చేయబడిన మార్గో సబ్బు మిమ్ము మరింత పరిశుభ్రంగా రోజంతా ఉత్సాహంగాను వుంచగలదు.

మార్గో సబ్బు

కుటుంబం మొత్తం వాడతగిన సబ్బు

ది కలకత్తా కెమికల్ కంపెనీ లిమిటెడ్, కలకత్తా-29.

దక్షిణ ఇండియా ఆఫీసు: 8/149, బ్రాడ్వే, మద్రాసు-1.

ఆహ్లాదకరమైన
చల్లదనమునకు

POMPEÏA
LOTION

ఇంటర్నేషనల్ ఫ్రెంచి సెస్ (ప్రైవేట్) లిమిటెడ్. కలినా, బొంబాయి 29